

11.05. – 15.05.
2020 r.

Temat:

Polska muzyka ludowa i folk

Muzyka ludowa

Muzyka ludowa istnieje od najdawniejszych czasów i jest jednym z największych skarbów kultury każdego narodu. Ma związek z jego życiem codziennym i religijnym. Zazwyczaj jest to muzyka anonimowa i przekazywana z pokolenia na pokolenie. Jej autorami są ludzie, którzy nie znają zasad notacji muzycznej, jednak najczęściej są bardzo muzykalni.

Oskar Kolberg

Początki muzyki ludowej w Polsce są znane dzięki zapisom kronikarskim, XVI- i XVII-wiecznym tabulatorom oraz znaleziskom archeologicznym. Wiemy o nich także dzięki działalności **etnografów**. Najstojnniejszym polskim etnografem był **Oskar Kolberg** (1814 – 1890).

ETNOGRAFIA – nauka zajmująca się badaniem twórczości ludowej różnych narodów.

Obecnie autentyczną muzykę ludową można usłyszeć rzadko – wykonuje ją najstarsze pokolenie. Muzyka ludowa jako istotny czynnik kultury narodowej została objęta opieką państwa. Współcześnie gromadzi się nagrania audiowizualne muzyki ludowej.

Muzyka ludowa w Polsce jest bardzo różnorodna. Ta różnorodność związana jest z istnieniem wielu odrębnych regionów folklorystycznych oraz bogatą przeszłością kraju.

Posłuchaj:

- Trebunie Tutki, *W dusak* (piosenka w gwarze góralskiej):

<https://www.youtube.com/watch?v=BgeIDe6PPNE>

- Percival – Slava III, *Wele, wele, wetka* (dynamiczna piosenka śpiewana w gwarze kaszubskiej):

<https://www.youtube.com/watch?v=4E0IqY0u1hE>

Regiony folklorystyczne w Polsce

Rozpoznaj regiony
folklorystyczne Polski

Obecnie muzykę ludową w naszym kraju wykonują już tylko regionalne zespoły pieśni i tańca.

Dwa największe działające w Polsce to:

- Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „**Mazowsze**”
- Zespół Pieśni i Tańca „**Śląsk**”

Państwowy Zespół
Ludowy Pieśni i Tańca
„**Mazowsze**”

Posłuchaj:

„Kukułeczka”

[https://www.youtube.com/
watch?v=gHQTyOeHbDg](https://www.youtube.com/watch?v=gHQTyOeHbDg)

Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk”

Posłuchaj: „Karolinka”

https://www.youtube.com/watch?v=67OXwHf_EU8

Muzyka folkowa

Artyści zafascynowani muzyką ludową przodków tworzą **folk**. Łączy on różne style współczesnej muzyki popularnej, głównie rockowej i jazzowej, z muzyką ludową. Zazwyczaj z dzieła folklorystycznego przejmowana jest melodia, charakterystyczny rytm, gwara lub jej elementy. O odmiennym brzmieniu od typowo ludowego decyduje m. in. wprowadzenie nowych instrumentów, takich jak gitara basowa, perkusja i instrumenty elektroniczne.

Czasem spotykamy się ze **stylizacją muzyki folkowej**. Może dotyczyć ona tylko tekstu, a sama muzyka nie musi mieć nic wspólnego z folklorem. Zdarza się też sytuacja odwrotna, kiedy współczesnemu tekstowi towarzyszy muzyka oparta na motywach ludowych.

Polscy wykonawcy muzyki stylizowanej na folk

Wielu współczesnych artystów wykonuje ten rodzaj muzyki.

To między innymi:

- Orkiestra św. Mikołaja z Lublina,
- Maryla Rodowicz,
- Skaldowie,
- Gang Marcela,
- Golec uOrkiestra,
- Krywań,
- Zakopower

Posłuchaj:

„Z kopyta kulig rwie”, Skaldowie (przykład stylizacji, w której współczesny tekst został wykorzystany do napisania piosenki w stylu folku góralskiego)

<https://www.youtube.com/watch?v=vai57ui11Ys>

„Hej żeglujże żeglarzu”, Maryla Rodowicz (przykład stylizacji na folk)

<https://www.youtube.com/watch?v=ktJMa-d-nZ8>

Notatka:

1. **Muzyka ludowa** od najdawniejszych czasów jest przekazywana z pokolenia na pokolenie. Jest świadectwem kultury ludowej naszego kraju.
2. O tym, jakie były początki muzyki ludowej w Polsce, wiemy m. in. dzięki **etnografom**. Najwybitniejszym polskim etnografem był **Oskar Kolberg**.
3. **Etnografia** to nauka zajmująca się badaniem twórczości ludowej różnych narodów.
4. Różnorodność regionów folklorystycznych w Polsce sprawia, że **różnorodna jest także polska muzyka ludowa**.
5. **Folk** powstał z fascynacji twórców zwyczajami ludowymi, gwarą, muzyką ludową.
6. **Stylizacja muzyki folkowej** ma miejsce np. wtedy, gdy współczesnemu tekstowi towarzyszy muzyka oparta na motywach ludowych.
7. **Wykonawcy polskiej muzyki folkowej** to m. in.:
 - Orkiestra Św. Mikołaja z Lublina,
 - Maryla Rodowicz,
 - Skaldowie,
 - Gang Marcela,
 - Golec uOrkiestra,
 - zespół Krywań,
 - Zakopower.